

S t a n o v y
občianskeho združenia
V I A I U R I S

Článok 1

Základné ustanovenia

- (1) Názov občianskeho združenia je VIA IURIS.
- (2) Občianske združenie VIA IURIS (ďalej len „združenie“) sídli na adrese Komenského 21, 974 01 Banská Bystrica. Združenie môže v prípade potreby zriaďovať svoje regionálne kancelárie.
- (3) Združenie je dobrovoľnou organizáciou s právnou subjektivitou združujúcou občanov, ktorí realizujú ciele uvedené v čl. 2.

Článok 2

Ciele a činnosť združenia

- (1) Cieľom združenia je ochrana ľudských práv, rozvoj demokracie, právneho štátu a občianskej spoločnosti, zvyšovanie kvality života občanov, ochrana prírody a životného prostredia. V záujme dosiahnutia týchto cieľov bude združenie podporovať účasť občanov na rozhodovaní o veciach verejného záujmu a ich široký prístup k spravodlivosti.
- (2) Svoje ciele združenie naplňa najmä konzultačnou, poradenskou, publikačnou, informačnou a vzdelávacou činnosťou, medzinárodnou spoluprácou, organizovaním spoločenských akcií, konferencií, kultúrnych podujatí a iných akcií. Združenie môže na podporu svojich cieľov vyrábať, rozmnožovať, distribuovať a predávať audiovizuálne programy so súhlasom autora a venovať sa producentskej činnosti v oblasti filmovej tvorby a videotvorby.

Článok 3

Členstvo

- (1) Združenie má dva typy členov:
 - (i) riadni členovia
 - (ii) mimoriadni členovia

- (2) Riadnymi členmi združenia môžu byť fyzické osoby staršie ako 15 rokov, ktoré súhlasia s cieľmi združenia a majú záujem aktívne sa podieľať na jeho činnosti. Podrobnejšiu úpravu o právach a povinnostiach riadnych členov obsahuje čl. 4 týchto stanov.
- (3) Mimoriadnymi členmi môžu byť fyzické alebo právnické osoby, ktoré súhlasia s cieľmi združenia a majú záujem byť združení v Amicus klube. Podrobnejšiu úpravu o Amicus klube obsahuje čl. 5 týchto stanov.
- (4) Evidenciu členov vrátane evidencie členov v Amicus klube a riadnych členov s pozastaveným členstvom, ako aj evidenciu členov rady a prípadne aj členov poradného výboru vedie a aktualizuje výkonný riaditeľ alebo ním poverený člen.

Článok 4

Riadni členovia

- (1) Na prijatie za riadneho člena združenia je potrebné doporučenie aspoň dvoch riadnych členov združenia.
- (2) O prijatí alebo vylúčení člena rozhoduje zhromaždenie.
- (3) Ak zvolený výkonný riaditeľ nie je členom združenia, vzniká mu členstvo dňom jeho zvolenia do funkcie. Takéto členstvo je dočasné a zaniká dňom zániku funkcie výkonného riaditeľa podľa čl. 8 ods. 5.
- (4) Každý riadny člen združenia má hlasovacie právo na rozhodovaní zhromaždenia ako aj právo byť volený do orgánov združenia. Každý člen má povinnosť dodržiavať stanovy združenia a uznesenia zhromaždenia.
- (5) Členstvo v združení zaniká doručením písomného vyhlásenia člena o vystúpení zo združenia výkonnému riaditeľovi, vylúčením člena, úmrtím člena alebo zánikom združenia. Zhromaždenie môže rozhodnúť o vylúčení člena zo združenia z dôvodu ukončenia aktívnej činnosti v združení, hrubého porušenia stanov združenia alebo pre správanie, ktoré ohrozuje dobrú povesť združenia. Ak ide o vylučovanie člena združenia, ktorý je zároveň výkonným riaditeľom, zhromaždenie o tom písomne informuje radu aspoň 15 dní pred rozhodovaním o vylúčení.
- (6) Člen združenia, ktorý začne vykonávať funkciu nezlučiteľnú s členstvom v združení, ktorému hrozí konflikt záujmov alebo ktorý má na to iné vážne dôvody, oznámi túto skutočnosť výkonnému riaditeľovi a požiada o pozastavenie svojho členstva. Po odpadnutí prekážky, ktorá bola dôvodom pre pozastavenie členstva, oznámi túto skutočnosť člen výkonnému riaditeľovi a jeho členstvo sa dňom oznámenia v plnom rozsahu obnovuje.
- (7) Členstvo v združení sa pozastavuje aj členovi združenia, ktorý je zároveň členom rady a to po dobu trvania jeho členstva v rade.

- (8) Počas doby, kedy má člen pozastavené členstvo, sa naňho nevzťahuje odsek 4 tohto článku. Rovnako sa na člena počas doby pozastavenia členstva nevzťahuje prvý dôvod pre vylúčenie člena zhromaždením v druhej vete odseku 5 tohto článku.

Článok 5

Mimoriadni členovia - Amicus klub

- (1) Amicus klub je osobitná diskusná a poradná platforma v rámci združenia určená pre mimoriadnych členov. Cieľom Amicus klubu je spoluvytváranie zdravého a funkčného prostredia pre spoločensky zodpovedné podnikanie.
- (2) Ak tieto stanovky neustanovujú inak, mimoriadni členovia nemajú práva a povinnosti riadnych členov, predovšetkým nemajú hlasovacie právo na rozhodovaní zhromaždenia ani právo byť volení do orgánov združenia.
- (3) Amicus klub nemá právnu subjektivitu. O členstve v Amicus klube a o jeho činnosti rozhoduje zhromaždenie.
- (4) Členom Amicus klubu (t.j. mimoriadnym členom združenia) môže byť fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá súhlasí s misiou VIA IURIS, podporuje ju, je bezúhonná a vo všeobecnosti požíva dobrú povesť a vysoký spoločenský kredit.
- (5) Členom Amicus klubu nemôže byť osoba akokoľvek spájaná s činnosťou v oblasti zbrojárskeho alebo tabakového priemyslu, ako ani osoba vykonávajúca činnosť ohrozujúcu alebo poškodzujúcu ľudské práva, zdravie ľudí alebo životné prostredie.
- (6) Na prijatie za mimoriadneho člena združenia (člena Amicus klubu) je potrebné odporúčenie aspoň dvoch riadnych členov združenia.
- (7) O prijatí alebo vylúčení mimoriadneho člena rozhoduje zhromaždenie.
- (8) Členstvo v združení zaniká doručením písomného vyhlásenia mimoriadneho člena o vystúpení zo združenia výkonnému riaditeľovi, vylúčením člena, úmrtím člena, zánikom člena alebo zánikom združenia. Zhromaždenie môže rozhodnúť o vylúčení člena zo združenia z dôvodu hrubého porušenia stanov združenia, pre správanie, ktoré ohrozuje dobrú povesť združenia alebo z dôvodu, že mimoriadny člen začal vykonávať niektorú z činností vylúčených podľa ods. 5 tohto článku.

Článok 6

Orgány združenia

- (1) Orgánmi združenia sú zhromaždenie, rada a výkonný riaditeľ.
- (2) Zhromaždenie môže rozhodnúť o vytvorení poradného výboru.

Článok 7

Zhromaždenie

- (1) Zhromaždenie je najvyšším orgánom združenia. Tvoria ho všetci riadni členovia združenia, s výnimkou členov s pozastaveným členstvom. Zhromaždenie rozhoduje formou uznesenia.
- (2) Zasadnutia zhromaždenia zvoláva výkonný riaditeľ podľa potreby, najmenej však raz za rok. Výkonný riaditeľ zvolá zhromaždenie vždy, ak to navrhne najmenej 5 riadnych členov združenia. Zasadnutie zhromaždenia je oprávnených zavolať aj najmenej 5 riadnych členov, a to tak, že zvolanie zhromaždenia bude oznámené všetkým riadnym členom spôsobom uvedeným v ods. 3 tohto článku.
- (3) Termín a miesto zasadnutia zhromaždenia musí byť oznámené všetkým riadnym členom združenia písomnou formou najmenej 10 dní vopred.
- (4) Do pôsobnosti zhromaždenia patrí najmä:
 - a) voľba a odvolanie členov rady,
 - b) voľba výkonného riaditeľa na základe návrhov predložených radou,
 - c) podávanie návrhu na odvolanie výkonného riaditeľa rade,
 - d) schvaľovanie zmien stanov združenia,
 - e) schvaľovanie rozpočtu a o správy o hospodárení združenia,
 - f) schvaľovanie plánu činnosti a správy o činnosti za kalendárny rok,
 - g) rozhodovanie o prijatí a vylúčení riadneho člena a mimoriadneho člena,
 - h) rozhodovanie o zriadení poradného výboru,
 - i) rozhodovanie o zriadení regionálnych kancelárií združenia,
 - j) rozhodovanie o dobrovoľnom rozpustení združenia alebo zlúčení s iným združením, po predchádzajúcom súhlase rady v zmysle ods. 8 tohto článku,
 - k) rozhodovanie o použití zvyšného majetku podľa čl. 13,
 - l) udelenie predchádzajúceho súhlasu výkonnému riaditeľovi na každé nakladanie s nehnuteľným majetkom v mene združenia s výnimkou jeho prenajímania,
 - m) rozhodovanie o činnosti Amicus klubu,
 - n) rozhodovanie o výške členského príspevku riadnych a mimoriadnych členov pre nasledujúci kalendárny rok.
- (5) Zhromaždenie je uznášaniaschopné, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých riadnych členov. Ak sa napriek riadnemu oznámeniu na zhromaždenie nedostaví nadpolovičná väčšina všetkých riadnych členov združenia, konanie zhromaždenia sa odkladá. O odklade zhromaždenia upovedomí výkonný riaditeľ všetkých riadnych členov najneskôr do 10 dní odo dňa odloženého zhromaždenia. Súčasne s oznámením o odklade zhromaždenia oznámi riadnym členom združenia termín konania nového zhromaždenia, ktoré môže byť zvolané najskôr po uplynutí 15 dní a najneskôr do 60 dní od termínu zhromaždenia, ktoré bolo odložené. Takéto

novozvolané zhromaždenie je uznášaniaschopné bez ohľadu na počet prítomných riadnych členov.

- (6) Na prijatie uznesenia zhromaždenia je potrebná nadpolovičná väčšina hlasov prítomných riadnych členov, okrem rozhodovania podľa odseku 4 písm. c) tohto článku, na ktoré je potrebná nadpolovičná väčšina všetkých členov zhromaždenia a ak ďalej nie je uvedené inak.
- (7) Dvojtretinovou väčšinou hlasov všetkých riadnych členov zhromaždenia sa rozhoduje o:
 - a) zmene stanov,
 - b) rozpustení združenia,
 - c) zlúčení s iným združením,
 - d) voľbe a odvolaní členov rady,
 - e) prijatí a vylúčení riadneho člena,
 - f) voľbe výkonného riaditeľa,
 - g) prijatí mimoriadneho člena.
- (8) Na prijatie rozhodnutia zhromaždenia o zlúčení alebo o rozpustení združenia a rozhodnutia o použití zvyšného majetku je potrebný predchádzajúci súhlas rady.
- (9) Riadni členovia združenia môžu prijímať rozhodnutia aj mimo zhromaždenia. Návrh uznesenia spolu s lehotou na vyjadrenie predkladá členom výkonný riaditeľ, alebo rada alebo najmenej 5 členov združenia. Členovia zašlú svoje vyjadrenie písomne alebo elektronickou poštou. Ak sa člen združenia nevyjadrí v lehote, platí, že nesúhlasí. Na prijatie uznesenia je v tomto prípade potrebný súhlas dvojtretinovej väčšiny všetkých členov združenia. Výkonný riaditeľ alebo rada oznámia výsledky hlasovania písomne alebo elektronickou poštou všetkým riadnym členom.

Článok 8

Výkonný riaditeľ

- (1) Výkonný riaditeľ je štatutárnym orgánom združenia, ktorý riadi činnosť združenia v súlade s jeho cieľmi a poslaním. V prípade neprítomnosti je štatutárnym orgánom zástupca výkonného riaditeľa, ktorého menuje výkonný riaditeľ
- (2) Výkonný riaditeľ zodpovedá za vedenie a zabezpečovanie činnosti združenia s výnimkou postupu podľa čl. 9.
- (3) Funkčné obdobie výkonného riaditeľa sú tri roky. Nová voľba výkonného riaditeľa sa uskutoční spravidla najneskôr tri mesiace pred koncom jeho aktuálneho funkčného obdobia.
- (4) V prípade, že funkcia výkonného riaditeľa nie je obsadená a nie je ustanovený ani jeho zástupca, vykonáva do zvolenia výkonného riaditeľa jeho funkciu zhromaždením poverený člen zhromaždenia.

- (5) Funkcia výkonného riaditeľa zaniká:
- a) uplynutím funkčného obdobia,
 - b) vzdaním sa funkcie alebo vystúpením zo združenia - dňom doručenia písomného oznámenia o vzdaní sa alebo o vystúpení predsedovi rady,
 - c) rozhodnutím rady o odvolaní z funkcie,
 - d) rozhodnutím zhromaždenia o vylúčení zo združenia podľa čl. 4 ods. 5,
 - e) úmrtím,
 - f) zánikom združenia,
 - g) stratou spôsobilosti na právne úkony.

Článok 9

Výber a voľba výkonného riaditeľa

- (1) Proces výberu výkonného riaditeľa vedie rada.
- (2) Ústny pohovor s kandidátmi na výkonného riaditeľa uskutočňuje výberová komisia, z ktorej dvaja zástupcovia sú navrhnutí radou z členov rady a traja zástupcovia sú navrhnutí zhromaždením z členov zhromaždenia.
- (3) Na základe odporúčania výberovej komisie rada navrhne zhromaždeniu jedného alebo viacerých vhodných kandidátov na výkon funkcie výkonného riaditeľa; návrh obsahuje aj odôvodnenie.
- (4) Z predložených návrhov zhromaždenie volí výkonného riaditeľa po vypočutí navrhnutých kandidátov. Vypočutie sa koná na zasadnutí zhromaždenia.
- (5) Ak zhromaždenie z predložených návrhov nezvolí výkonného riaditeľa, rada navrhne zhromaždeniu nových kandidátov, pričom kandidáti sa môžu o funkciu uchádzať opätovne.
- (6) Podľa tohto článku sa postupuje aj v prípade, ak sa o funkciu výkonného riaditeľa opakovanne uchádza aj doterajší výkonný riaditeľ z dôvodu uplynutia jeho funkčného obdobia.

Článok 10

Rada

- (1) Rada je kontrolným a poradným orgánom združenia. Rada má najmenej päť členov. Členov rady volí zhromaždenie na funkčné obdobie 4 rokov. Členovia rady môžu byť do funkcie zvolení aj opakovanne. Novú voľbu členov rady uskutoční zhromaždenie spravidla najneskôr tri mesiace pred koncom aktuálneho funkčného obdobia členov rady.

- (2) Rada najmä:
- a) poskytuje spätnú väzbu k činnosti združenia, podáva podnety a stanoviská k realizovaným aktivitám združenia,
 - b) vyjadruje sa k návrhu správy o činnosti za kalendárny rok, k správe o hospodárení združenia, k plánu činnosti na nasledujúci rok a k rozpočtu; tieto materiály predkladá rade výkonný riaditeľ,
 - c) kontroluje efektívne fungovanie združenia,
 - d) rozhoduje o udelení súhlasu podľa čl. 7 ods. 8,
 - e) podáva návrhy na kandidátov na funkciu výkonného riaditeľa zhromaždeniu postupom podľa čl. 9,
 - f) rozhoduje o odvolaní výkonného riaditeľa na základe návrhu zhromaždenia alebo z vlastnej iniciatívy,
 - g) volí spomedzi svojich členov predsedu rady.
- (3) Členovia rady majú právo nahliadať do všetkých dokumentov o činnosti združenia a požadovať dodatočné podklady a vysvetlenia.
- (4) Zasadnutia rady zvoláva predseda rady a konajú sa najmenej raz do roka. Rada je uznášaniaschopná, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých jej členov. Rada rozhoduje o veciach formou uznesení nadpolovičnou väčšinou všetkých členov rady, ak ďalej nie je uvedené inak.
- (5) Ak ide o rozhodovanie o odvolaní výkonného riaditeľa z vlastnej iniciatívy podľa odseku 2 písm. f) tohto článku, rozhoduje rada dvojtretinovou väčšinou všetkých jej členov. Rada o tom písomne informuje zhromaždenie aspoň 15 dní pred rozhodovaním o vylúčení.
- (6) Na zánik funkcie člena rady sa použijú primerane ustanovenia čl. 8 ods. 5.

Článok 11

Poradný výbor

- (1) Zhromaždenie môže rozhodnúť o vytvorení Poradného výboru pre niektorú oblasť činnosti združenia. Členov poradného výboru menuje výkonný riaditeľ. Členstvo v združení nie je podmienkou vymenovania za člena poradného výboru.
- (2) Poradný výbor na žiadosť orgánov združenia vypracúva odborné analýzy a podáva doporučenia pre efektívne fungovanie tých programov a činností združenia, pre ktoré je zriadený.

Článok 12

Hospodárenie združenia

- (1) Príjmy združenia tvoria najmä dotácie, granty, podpory a dary tuzemských a zahraničných fyzických i právnických osôb, príjmy z členských príspevkov, výnosy z majetku združenia, príjmy z činnosti pri naplňovaní cieľov združenia, podiel zaplatenej dane a iné príjmy, veci a majetkové práva získavané v súlade s platnými právnymi predpismi Slovenskej republiky.
- (2) Majetok združenia môže byť použitý na dosahovanie cieľov združenia a na zabezpečenie jeho vlastnej činnosti. Združenie môže podporovať aj aktivity iných organizácií, občanov a občianskych iniciatív s podobnými cieľmi. Môže tiež udeľovať štipendiá na podporu výskumnej činnosti v rámci cieľov združenia.

Článok 13

Zánik združenia

- (1) Združenie zaniká rozhodnutím zhromaždenia o dobrovoľnom rozpustení združenia alebo rozhodnutím zhromaždenia o zlúčení združenia s iným združením. Združenie sa môže zlúčiť iba s organizáciou zriadenou na podobný účel, ktorej účelom nie je dosahovanie zisku.
- (2) Pri zániku združenia zlúčením s iným združením prechádza jeho majetok na právneho nástupcu, ktorým môže byť iba organizácia zriadená na podobný účel, ktorej účelom nie je dosahovanie zisku.
- (3) Pokiaľ v prípade zániku združenia celý majetok združenia neprechádza na právneho nástupcu, výkonný riaditeľ menuje likvidátora, ktorý vykoná likvidáciu. Likvidačný zostatok môže byť prevedený len na organizáciu zriadenú na podobný účel, ktorej účelom nie je dosahovanie zisku. Odmenu likvidátora určí výkonný riaditeľ. Náklady na likvidáciu sa uhradia z majetku združenia.

Článok 14

Prechodné ustanovenia k zmene stanov zo dňa 8. 12. 2005

- (1) Správna rada zvolená podľa doterajších predpisov sa považuje za radu zvolenú podľa zmeny stanov zo dňa 8. 12. 2005. Funkčné obdobie v zmysle zmeny stanov zo dňa 8. 12. 2005 plynie členom rady odo dňa 1. januára 2006.
- (2) Výkonný riaditeľ zvolený podľa doterajšieho znenia stanov zostáva vo funkcii do vykonania novej voľby výkonného riaditeľa. Zhromaždenie členov vykoná voľbu výkonného riaditeľa najneskôr do 31. 3. 2006

Článok 15

Spoločné a prechodné ustanovenia k zmene stanov zo dňa 14. 12. 2009

- (1) Výkonný riaditeľ zvolený do funkcie podľa doterajšieho znenia stanov sa považuje za výkonného riaditeľa zvoleného podľa zmeny stanov zo dňa 14. 12. 2009.
- (2) Doterajšie sídlo združenia na adrese Komenského 21, 974 01 Banská Bystrica sa odo dňa účinnosti schválenej zmeny stanov mení na regionálnu kanceláriu združenia v zmysle poslednej vety čl. 1 ods. 2.

Článok 16

Prechodné ustanovenie k zmene stanov zo dňa 19. 3. 2013

O výške členského príspevku riadnych a mimoriadnych členov pre rok 2013 rozhodne zhromaždenie v roku 2013.

Článok 17

Záverečné ustanovenia

- (1) Tieto stanovy schválilo zhromaždenie svojím uznesením zo dňa 12. decembra 2019 a v tento deň aj nadobúdajú platnosť.
- (2) Dňom 12. decembra 2019 strácajú platnosť stanovy združenia vzaté Ministerstvom vnútra SR na vedomie dňa 27. 4. 2016 pod č. VVS/1-900/90-12822-8.